

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Of de gemeente in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die de gemeente heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de vrij aanwendbare reserves.

Door aandacht te hebben voor het weerstandsvermogen (= de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de daaruit te dekken risico's) kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen of andere maatregelen. Voor het beoordelen van het vermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen is inzicht nodig in de begroting en de daarin aanwezige flexibiliteit, inzicht in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit.

Het weerstandsvermogen is dus een indicator hoe goed de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen zonder afbreuk te doen aan al eerder overeengekomen beleidsdoelstellingen. Daarmee wordt de gemeente minder kwetsbaar. Daarnaast staat ook in de paragraaf 'financiering' informatie over de financiële risico's (namelijk renterisico's) die een gemeente loopt.

In het rapport van de rekenkamercommissie omtrent de informatiewaarde van begroting en jaarstukken (vastgesteld in de raad van 8 november 2018) is o.a. aanbevolen om de risico-inventarisatie te koppelen aan het weerstandsvermogen. Met ingang van deze begroting wordt hier invulling aan gegeven.

Beleid

Volgens de financiële verordening gemeente Huizen 2017 (artikel 6) wordt bij de voorjaarsnota, de begroting en de decemberactualisering het financieel meerjarenperspectief geactualiseerd. Het meerjarenperspectief is inclusief de risicoparagraaf welke onderdeel uitmaakt van deze paragraaf.

De doorrekeningen van de egalisereserve en de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering geven inzicht in de weerstandscapaciteit vanuit de vrij aanwendbare reserves.

Doel van de egalisereserve is het opvangen van financiële tegenvallers, voor zover daarvoor niet al een beroep wordt gedaan op de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering, en financiering van specifieke projecten. Hierbij kan de raad overigens altijd besluiten deze reserve anders in te zetten.

Doel van de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering is het opvangen van schommelingen in de hoogte van de algemene uitkering om minder fluctuaties in de begroting te laten ontstaan. Beleid is dat toevoegingen en onttrekkingen aan de reserve afgestemd worden op het actuele meerjarenperspectief. Hierbij kan de raad overigens altijd besluiten deze reserve anders in te zetten.

Bij het berekenen van de egalisereserve wordt uitgegaan van een bestendige en voorzichtige benadering, waarbij ook rekening wordt gehouden met bedragen die eerder wel al bestuurlijk zijn goedgekeurd omdat de dekking ten laste van de egalisereserve komt, maar die nog niet budgettair vertaald zijn.

De criteria die gehanteerd worden voor vorming en vrijval van reserves worden jaarlijks door de raad vastgesteld. De laatste keer was op 7 februari 2019 (uitgangspunten 2020).

Bij het inventariseren van de risico's worden voortdurend nieuwe en bestaande risico's gesignaleerd en gekwantificeerd. Deze inventarisatie is de input voor de risicoparagraaf.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt door de provinciale toezichthouder beoordeeld in het kader van het financieel toezicht.

Onderscheid in weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de incidentele weerstandscapaciteit en de structurele weerstandscapaciteit.

Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit omdat het hier om 'geoormerkt' geld gaat waarover niet vrij kan worden beschikt. Bij voorzieningen is de afwegingsruimte beperkt omdat de bestemming niet (of niet zonder consequenties) kan worden veranderd. Tegenover voorzieningen staan ook veelal (onderhouds-)verplichtingen.

Risico-inventarisatie (risicoparagraaf)

Er kan sprake zijn van verschillende soorten risico's en risico's kunnen kwantificeerbaar, maar ook niet kwantificeerbaar zijn. Alleen risico's die niet op andere wijze zijn of kunnen worden afgedekt (bijvoorbeeld door verzekeringen of het treffen van voorzieningen) zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Om te voorkomen dat de gemeente het beleid ingrijpend moet wijzigen of andere maatregelen moet treffen als niet afgedekte risico's zich voordoen, worden bij de voorjaarsnota, bij de begroting en bij de decemberactualisering risico's geïnventariseerd. Het monitoren van wijzigingen in de risico's is een vast onderdeel in de planning en control cyclus.

De risico's worden gekwantificeerd door een inschatting te maken van het bedrag dat met het risico gemoeid kan zijn met daarbij de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Bij het bepalen van de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet wordt de volgende classificering gebruikt:

Mate van waarschijnlijkheid	Risicopercentage
Zeer klein	10%
Klein	25%
Gemiddeld	50%
Groot	70%
Zeer groot	90%

Zeer klein:

Deze classificatie wordt gebruikt voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk voor zullen doen. Het zijn risico's die zich slechts 1 keer in de 20 jaar voordoen of aan risico's waarvan de kans op optreden erg laag is (5-10%).

Klein:

Deze classificatie wordt gebruikt voor risico's waarvan het niet zo waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar daadwerkelijk zullen doen. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 4 jaar voordoen of risico's waarvan de kans op optreden laag is (25%).

Gemiddeld:

Deze classificatie wordt gebruikt voor risico's die nog beide kanten op kunnen. Het kan zijn dat ze zich komend jaar voordoen, het kan ook zijn van niet. Het zijn risico's die zich 1 keer in de 2 jaar voor zullen doen of risico's waarvan de kans op optreden gemiddeld is (50%).

Groot:

Deze classificatie wordt gebruikt voor gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich voor zullen doen in het komende jaar, of risico's waarvan de kans op optreden groot is (70%).

Zeer groot:

Deze classificatie wordt gebruikt voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich komend jaar daadwerkelijk voor zullen doen of risico's waarvan de kans op optreden zeer groot is (90%).

De volgende risico's zijn gekwantificeerd:

Nr	Progr	Risico	Geschat	Kans	Risicobedrag in €	
			financieel risico		Incidenteel	Structureel
1	3	Goois Natuur Reservaat (GNR): Uittreden gemeente Amsterdam en Provincie Noord Holland	220.000	nihil		0
2	4	Herziening btw-regime sportaccommodaties	94.000	90%	84.600	
3	4	Reactivering investeringen onderwijs	114.000	90%		102.600
4	4	Onderwijshuisvesting: nieuwe Verordening voorziening huisvesting onderwijs	18.359	70% +90%		14.610
5	9	Algemene Uitkering gemeentefonds	pm	-		pm
6	10	Ontvlechting Weesp uit diverse gemeenschappelijke regelingen	340.000	25%		85.000
7	6	Privatisering gemeentelijke bouwplantoetsing	pm			pm
8	10	Fusie regionale archiefdiensten	144.000	90%		129.600
9	10	Risico datalek / overtreding privacywetgeving (AVG)	1.960.000	0-10%	pm	
10	6	Faillissement Erven Westrik B.V.	4.000	10%		400
11	6	Afwikkeling Huizer Marina	650.000	25%	162.500	
Totaal					247.100	332.210

Bovenstaande posten zijn voor de komende jaren ook meegenomen in de doorrekening van het meerjarenperspectief, en wel voor de volgende bedragen:

	2019	2020	2021	2022	2023
Totaal risico	0	-361.270	-174.670	-288.570	-317.570

Toelichtingen op de risicoposten:

1. Goois Natuur Reservaat (GNR): uittreden gemeente Amsterdam en Provincie Noord Holland

De huidige samenwerkingsovereenkomst is door de gemeente Amsterdam opgezegd omdat zij niet langer wil blijven bijdragen aan de exploitatiekosten. De andere participanten zouden daarvoor meer moeten gaan bijdragen. Uiteindelijk heeft de Hoge Raad op 15 april 2016 uitspraak gedaan waarbij de Hoge Raad oordeelt dat aannemelijk is gemaakt dat de "Participantenovereenkomst" onopzegbaar is door de samenhang tussen deze overeenkomst en de statuten van het GNR. Amsterdam krijgt de gelegenheid tegenbewijs te leveren, de zaak is door de Hoge Raad verwezen naar het Gerechtshof in Den Haag. Inmiddels wordt overwogen of een minnelijke schikking met Amsterdam tot een aanvaardbaar resultaat leidt voor de overige participanten. Om het GNR toekomstbestendig te maken heeft het bestuur een Transitieplan opgesteld en aan de participanten voorgelegd. Het bestuurlijk doel van het Transitieplan is het zeker stellen van een goede toekomst voor het GNR door een geborgd politiek en maatschappelijk draagvlak en gedragen door de werkorganisatie.

Ter uitvoering van het Transitieplan zijn in 2017 onderhandelingen gestart over een eventuele aanpassing van de uit 1992 daterende samenwerkingsovereenkomst tussen de participanten in het GNR.

De provincie heeft, in een op 5 juli 2018 verzonden brief, het voornemen kenbaar gemaakt om uit te treden uit het GNR per 1 januari 2019. Uittreden van Amsterdam en de provincie betekent een verder oplopen van de bijdrage van de Gooise gemeenten met globaal € 1.100.000 met een Huizer aandeel van circa € 220.000. Gezien echter de uitspraak van de Hoge Raad wordt er vanuit gegaan dat de uittredende partijen de schade die de uittreding veroorzaakt volledig vergoeden aan de participanten. Overleg over de voorwaarden waaronder de Gooise participanten willen instemmen met uittreden van Amsterdam en de provincie is al geruime tijd gaande.

2. Herziening btw-regime sportaccommodaties

De Nederlandse sportvrijstelling is per 1 januari 2019 gewijzigd. Tot dan toe konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw, die aan hen in rekening werd gebracht, in aftrek brengen. Het recht op aftrek is, mede vanwege Europese jurisprudentie, komen te vervallen.

Deze verruiming van de sportvrijstelling leidt tot een structurele extra belastingopbrengst voor de Rijksoverheid. Daartegenover staan de extra kosten voor gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen. Om de kostenstijging voor gemeenten te beperken heeft het kabinet een subsidieregeling in het leven geroepen voor vooralsnog 5 jaar; regeling specifieke uitkering sport (hierna te noemen: SPUK).

De SPUK regeling subsidieert maximaal 17,5% van de bestedingen, inclusief btw. Tot bestedingen worden gerekend investeringen in hardware, zoals de bouw en onderhoud van accommodaties, en exploitatie van sportaccommodaties, zoals het beheer van een accommodatie.

Voor 2019 is er € 152 miljoen subsidie beschikbaar. Gemeenten hebben over 2019 voor € 228 miljoen aangevraagd. Dit is 50% hoger dan het subsidieplafond. Bij overschrijding van dit plafond is er een uitkering naar rato. Op basis van het door de gemeente Huizen aangevraagde bedrag van afgerond € 282.000 gaat het om een extra last van afgerond € 94.000. Het risico op overschrijding van het subsidieplafond wordt voor het komend jaar als zeer groot (90%) aangemerkt.

3. Lokaal onderwijsbeleid: reactivering investeringen

In het verleden zijn op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) een groot aantal onderwijsaccommodaties gereactiveerd waarbij ter dekking van de kapitaallasten een afschrijvingsreserve is gevormd. Dit betekent dat in de begroting er feitelijk geen rekening is gehouden met de continuïteitsverplichting van deze accommodaties.

Op basis van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) is een aantal jaren geleden bepaald voor welke gebouwen voor de gemeente een reële continuïteitsverplichting bestaat. Van deze gebouwen zijn de betreffende kapitaallasten opgenomen in de risicoparagraaf zodat ook in het meerjarenperspectief rekening wordt gehouden met deze continuïteitsverplichting. Op dit moment betreft dit een achttal locaties.

De continuïteitsverplichting zal zich niet voor al deze accommodaties ineens voordoen. Er is een oplopend risicoprofiel vastgesteld, waarbij voor 2020 de investeringen zijn opgenomen die in de periode tot en met 2020, als gevolg van afschrijving, mogelijk in aanmerking komen voor de continuïteitsverplichting. Voor de jaren daarna wordt steeds een langere periode als risico opgenomen, waarbij 2022 het volledige risico weergeeft van € 114.000. Dit risico wordt als zeer groot aangemerkt (90%)

4. Onderwijshuisvesting: nieuwe Verordening voorziening huisvesting onderwijs

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. Gemeenten dragen (o.a.) de kosten van nieuwbouw en uitbreiding en ontvangen daarvoor geld via het gemeentefonds. Door middel van een gemeentelijke verordening huisvesting onderwijsaccommodaties wordt dit geld verdeeld.

Uit een analyse van het kennisinstituut voor bouwkostenontwikkeling BDB in 2016 blijkt dat de VNG-norm sinds 2009 achterblijft bij de feitelijke prijsontwikkeling. Per 2017 is dit verschil opgelopen tot 48% ten opzichte van het niveau van het Bouwbesluit.

Als reactie op de werkelijke kostenontwikkeling in de bouw heeft het VNG bestuur, na een positief advies van de commissies Financiën en Onderwijs Cultuur en Sport, begin 2018 besloten de normbedragen voor onderwijshuisvesting in de modelverordening eenmalig te verhogen met 40%.

Ook de leden van de VNG signaleren dat in veel gevallen niet meer gebouwd kan worden voor het normbedrag. Gevolg: gemeenten moeten in een later stadium aanvullende kredieten verstrekken. Diverse gemeenten hebben daarom inmiddels de normbedragen in hun verordening verhoogd. Ook in Huizen wordt gewerkt aan een nieuwe Verordening Voorziening Huisvesting Onderwijs (VVHO). Deze nieuwe verordening wordt naar verwachting in de raad van 7 november 2019 ter vaststelling voorgelegd.

In deze verordening zijn de geadviseerde (hogere) normen van de VNG als uitgangspunt gebruikt. Daarnaast zal in de verordening de mogelijkheid worden opgenomen dat, indien noodzakelijk, nog een toeslag kan worden toegekend voor de eisen van Frisse Scholen B en energie-neutraal. Hiermee is in de normering (bouwbesluit) nog geen rekening gehouden. Daarnaast wordt de mogelijkheid opgenomen dat een tijdelijke conjunctuurtoeslag wordt toegekend.

De meerkosten (kapitaallasten) als gevolg van de vaststelling van de nieuwe VVHO en de toeslag, voor de scholen waarvan de (ver)nieuwbouw reeds in de begroting zijn vertaald (prijsspeil 2017), worden geraamd op structureel € 8.794. Dit risico wordt als zeer groot (90%) aangemerkt. Het gaat hierbij om de Van de Bruggenschool en de Rehobothschool. De kapitaallasten zijn ook in de risicoparaagraaf opgenomen, zodat deze ook in het financieel meerjarenperspectief worden doorgerekend.

Daarnaast is de verduurzaming en revitalisering van de Springplankschool in de begroting vertaald. In de huidige (model)verordening is renovatie niet genormeerd en is de vergoeding een resultante van onderling overleg. Het is zeer aannemelijk dat gezien de huidige markt de huidige raming hiervoor eveneens ontoereikend is. Als ook hier wordt uitgegaan van een verhoging van 40% dan bedraagt het financieel risico structureel € 9.565. De kans hierop wordt als "groot" aangemerkt (70%).

5. Algemene Uitkering gemeentefonds

De hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is afhankelijk van de Rijksuitgaven. Dit gaat op basis van het principe "samen de trap-op en samen trap-af". Als het rijk meer uitgeeft betekent meer geld voor het gemeentefonds, minder rijksuitgaven betekent minder geld voor het gemeentefonds.

Op dit moment vindt een herijkingsonderzoek plaats over de verdeling van de algemene uitkering. Het doel van de herziening van het gemeentefonds is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Het ministerie van BZK heeft gekozen voor een verdeelonderzoek langs twee sporen ("percelen"). Een voor het sociaal domein (de evaluatie verdeelmodellen sociaal domein) en een voor het "klassiek gemeentefonds" (de overige delen van het gemeentefonds). Met deze herijking wordt gestreefd naar een globale verdeling die aansluit bij de verschillen in kosten van gemeenten en bij de verschillen in inkomsten die gemeenten zelf genereren.

Het is de bedoeling om de nieuwe verdeelmodellen in 2021 in te voeren. Dat betekent dat de uitkomsten van het verdeelonderzoek in de meicirculaire van 2020 worden gepubliceerd

Hoe groot eventuele herverdeeleeffecten zullen zijn voor Huizen is op dit moment niet te kwantificeren. Deze herverdeeleeffecten kunnen zowel positief als negatief uitpakken. De ontwikkelingen van het Gemeentefonds worden nauwlettend gevolgd om zo snel mogelijk hierop te kunnen anticiperen. De eventuele (nadelige) financiële gevolgen kunnen voor zover mogelijk in eerste aanleg worden opgevangen door de reserve schommeling algemene uitkering. Het risico wordt daarom vooralsnog als nihil aangemerkt.

6. Uittreden gemeente Weesp uit diverse gemeenschappelijke regelingen

De gemeente Weesp is op 1 juni 2019 een ambtelijke fusie aangegaan met de gemeente Amsterdam. De gemeente Weesp blijft bestaan als zelfstandige gemeente totdat ook bestuurlijk wordt gefuseerd met de gemeente Amsterdam. De bestuurlijke fusie zal niet eerder dan 2022 plaatsvinden. De gemeente Weesp neemt op dit moment deel in een zestal gemeenschappelijke regelingen waarin ook Huizen in deelneemt. Als gevolg van de bestuurlijke fusie zal Weesp per 1 januari 2022 uittreden uit deze gemeenschappelijke regelingen.

Uittreding brengt kosten met zich mee voor de overige participanten en het is daarom redelijk dat daar een vergoeding tegenover staat om de schade die de uittreding veroorzaakt (frictie- en desintegratiekosten) te compenseren. Daarnaast zullen de betreffende gemeenschappelijke regelingen, als gevolg van deze uittreding, ook hun eigen uitgaven op termijn zo veel als mogelijk moeten terugbrengen. Op basis van een indicatieve berekening bedraagt voor Huizen het geschat financieel risico afgerond € 340.000. Omdat de gemeenschappelijke regelingen in elk geval tot 2022 de tijd hebben zich op het vertrek van Weesp voor te bereiden en de gemeente Amsterdam heeft aangegeven de kosten voor de integratie op zich te nemen, wordt de kans op voordoen van dit risico naar beneden bijgesteld tot 25%.

7. Privatisering gemeentelijke bouwplantoetsing en -toezicht

De Eerste Kamer nam op 14 mei 2019 de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (WKB) aan.

Tot de invoering van de WKB in 2021 worden landelijk pilots uitgevoerd met de eenvoudigere bouwprojecten.

Als uit de pilots blijkt dat het stelsel onvoldoende werkt of de kosten teveel stijgen, dan kan de minister besluiten de wet alsnog -of onderdelen van de wet- NIET in te laten gaan. Als de wet WEL wordt ingevoerd, dan gebeurt dit voorsnog alleen voor eenvoudige bouwprojecten (in Huizen is dat circa 95% van het totaal aantal bouwprojecten). Op een later moment wordt beslist of de wet ook gaat gelden voor complexere bouwprojecten.

Dit betekent in elk geval dat gemeenten zeker tot 2021 verantwoordelijk blijven voor het toetsen aan de bouwtechnische voorschriften, zowel in het kader van vergunningverlening als van het toezicht op de uitvoering.

Zoals het er nu naar uitziet zullen vanaf 2021 stapsgewijs de processen in de bouwkundige toetsing worden geprivatiseerd.

Mogelijk dalen als gevolg hiervan de legesinkomsten. Gezien echter het tijdsverloop en de onduidelijkheid omtrent de omvang wordt de risicopost als PM geraamd.

8. Fusie regionale archiefdiensten

In de Gooi en de Vechtstreek zijn in de loop der jaren twee archiefdiensten ontstaan:

- het Streekarchief Gooi en Vechtstreek in Hilversum; voor de archieven van de gemeente Hilversum, Blaricum, Laren, Wijdmeren en van de regionale overheden (Regio en Veiligheidsregio).
- het Gemeentearchief Gooise Meren en Huizen in Naarden; voor archieven van de gemeenten Gooise Meren en Huizen.

De Colleges van burgemeester en wethouders van Gooise Meren en Hilversum hebben in april 2017 besloten tot het laten uitvoeren van een onderzoek naar een voorgenomen fusie van de Archiefdiensten van Gooise Meren & Huizen en Hilversum.

De fusie van beide archiefdiensten zou moeten leiden tot de vorming van een stabielere en robuustere archieforganisatie, die in staat is om de drie belangrijkste opgaven voor nu en de nabije toekomst; (1) voldoen aan de minimale wettelijke taken, (2) verbetering van de digitale dienstverlening en (3) de transitie naar duurzaam digitaal archiefbeheer, o.a. door middel van een e-depot, adequaat op te pakken en uit te voeren.

Op basis van de inmiddels achterhaalde businesscase zou bij fusie de bijdrage van Huizen stijgen van € 1,79 per inwoner tot € 5,27 per inwoner in 2024 op basis van een ingroeimodel. Dit betekent een kostenstijging van uiteindelijk afgerond € 144.000. Dit risico wordt als "zeer groot" (90%) aangemerkt. Recent hebben Gooise Meren en Hilversum een voorgenomen fusie bekend gemaakt, waarover nog geen overleg met de andere deelnemende gemeenten heeft plaatsgevonden.

9. Risico datalek / overtreding privacywetgeving (AVG)

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft, als onafhankelijk toezichthouder in Nederland, die de bescherming van persoonsgegevens bevordert en bewaakt, in het toezichtkader 2018-2019 de uitgangspunten van dit toezicht vastgelegd. Zo moeten overheden kunnen aantonen dat zij in overeenstemming handelen met de AVG en hanteert de AP in haar toezicht een risicogerichte aanpak dat extra aandacht heeft voor mogelijke inbreuken op de bescherming van persoonsgegevens waarbij grote groepen mensen kunnen worden geraakt. De AP richt zich de komende periode in het bijzonder op de overheid, de zorg en bedrijven die handelen in persoonsgegevens. De ervaring leert dat het merendeel van de datalekken ontstaat door menselijk handelen en een beperkt deel van dergelijke lekken ontstaat door ernstige tekortkomingen in de beveiliging. De AP kan bij overtredingen van de AVG hoge boetes opleggen. De beleidsregels met betrekking tot het bepalen van de hoogte van bestuurlijke boetes zijn aangescherpt.

Binnen de ambtelijke organisatie wordt in een doorlopend bewustwordingstraject aandacht besteed aan vergroting van het privacybewustzijn van de medewerkers en het voldoen aan de in de AVG opgenomen bepalingen rondom het verwerken van persoonsgegevens. Menselijk fouten blijven mogelijk en kunnen leiden tot claims van betrokkenen van wie persoonsgegevens zijn gelekt dan wel tot boetes opgelegd door de AP voor overtreding van de AVG.

Het is lastig om de impact en de kans op een datalek te kwantificeren.

Op basis van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) kan een boete worden opgelegd van maximaal 2% van de omzet. De omvang van de begroting bedraagt afgerond € 98 miljoen, zodat de boete maximaal € 1.960.000 zou bedragen. Uitgaande van het feit dat er tot dusver landelijk al veel datalekken worden gemeld maar dat daar tot nu toe geen boetes voor zijn opgelegd, wordt de kans op voordoen geschat op tussen de 0 en 10% en wordt vooralsnog het risicobedrag als PM geraamd.

10. Faillissement Erven Westrik B.V.

De gemeente Huizen heeft een erfpachtovereenkomst met Erven Westrik B.V.. Als gevolg van het faillissement van Erven Westrik B.V., exploitant van Jachthaven de Brug Huizen zal sprake zijn van inkomstenderving. De financiële impact bedraagt afgerond € 4.000. De kans wordt als “zeer klein” (10%) aangemerkt aangezien er vooralsnog vanuit wordt gegaan dat de grond wederom in erfpacht zal worden uitgegeven.

11. Afwikkeling Huizer Marina

Op 2 mei 2019 is een oproep ontvangen voor een, door ING bank als eiser tegen de gemeente, aangespannen rechtszaak inzake de afwikkeling van de executieverkoop van de in 2015 gefailleerde Huizer Marina. De ING bank stelt de gemeente aansprakelijk voor ruim € 650.000. Verwachting is dat deze vordering niet zal worden toegewezen, maar zekerheid daarover bestaat pas na een definitief vonnis. Vooralsnog wordt dit risico als “klein” (25%) aangemerkt.

Risico's zonder financieel effect op het weerstandsvermogen

Openeinde regelingen

De begroting kent veel ‘openeinderegelingen’. Deze bevinden zich binnen het sociaal domein. Budgetten hiervoor zijn niet altijd precies te voorspellen en de financiële effecten zijn niet of slechts beperkt door de gemeente te beïnvloeden. Zeker op de korte termijn. Echter de huidige structurele ramingen van met name Wmo en Jeugd zijn gebaseerd op de rekeningcijfers 2018 en de realisatiecijfers over het eerste halfjaar 2019. De budgetten kunnen daarom als reëel worden aangemerkt. Ook de gevolgen van het abonnementstarief bij de WMO zijn (grotendeels) meegenomen in de ramingen.

Via (bestuurs)rapportages en de periodieke begrotingsactualisering worden grote afwijkingen zo veel mogelijk voorkomen en is de reserve Sociaal Domein op dit moment toereikend om de risico's in het Sociaal Domein (Wmo, Jeugd en uitvoering Participatiewet) af te dekken. De risico's in het Sociaal Domein worden daarom niet meegenomen in de berekening voor de benodigde weerstandscapaciteit.

Voor wat betreft de rijksmiddelen jeugdzorg is voor 2022 en volgende jaren een structurele (inkomsten)stelpost in de begroting opgenomen conform de richtlijn zoals die door het Rijk (in samenspraak met VNG en provinciale toezichthouders) is opgesteld. De stelpost is gebaseerd op de € 300 miljoen zoals deze ook voor 2021 wordt ontvangen. Aangezien het niet vast staat dat de € 300 miljoen vanaf 2022 ook structureel wordt toegevoegd, ontstaat hier wel een risico dat de werkelijke toevoeging uiteindelijk lager wordt vastgesteld. Daar staat echter tegenover dat op dit moment in de meerjarenbegroting het inverdieneffect van het lopende transformatietraject aan de lastenkant grotendeels ook nog niet is opgenomen.

Weerstandsvermogen verbonden partijen

Uitgangspunt bij de beoordeling van begroting en jaarrekening van de verbonden partijen is dat het weerstandsvermogen voldoende is voor het dragen van de door hen geïnventariseerde bedrijfsmatige risico's. Overige risico's met betrekking tot verbonden partijen worden, voor zover deze zich kunnen voordoen, wel opgenomen. Met uitzondering van het hierboven vermelde risico ten aanzien van het Goois Natuur Reservaat (GNR) doen deze overige risico's zich op dit moment niet voor.

Grondexploitaties

De actualisatie van de grondexploitaties, de risico's en de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie komen terug in de paragraaf grondbeleid. De exploitatiebegrotingen worden tenminste jaarlijks herzien.

Het risicoprofiel wordt uiteindelijk bepaald en vertaald door opvattingen omtrent ontwikkelingen en de weging daarvan geprojecteerd op datgene dat voorcalculatorisch was bepaald en besloten. Uiteindelijk kan dit er toe leiden dat grondprijzen onder druk van de markt moeten worden aangepast, de kos-

tenverdeling tussen koper en verkoper een andere verhouding krijgt, de tijdlijn voor het maken van kosten en het genereren van opbrengsten moet worden aangepast. Een uiterste conclusie kan zijn dat een project volledig on-hold wordt gezet of wordt afgeblazen. Al deze omstandigheden vertalen zich uiteindelijk in een aangepaste grondexploitatie. Een risico dat nog niet vertaald is of waarvan de omvang ongewis is, wordt opgenomen in de risicoparagraaf. Er zijn geen algemene risicoreserves voor grondexploitaties en ook geen reserves gekoppeld aan een complex. Wel is in de algemene reserve een buffer opgenomen voor risico's.

Het verwachte eindresultaat voor het totaal van alle in exploitatie genomen complexen bedraagt afgerond € 968.576 voordelig. Hierbij is het verwachte tekort op de Keucheniusstraat buiten beschouwing gelaten, aangezien dit tekort is afgedekt door een oormerking (reservering) die hiervoor is opgenomen binnen de egaliseringsreserve. Dit betekent niet dat er geen risico's zijn.

Voor ingeschatte waardevermindering van gemeentelijke eigendommen kan worden beschikt over een voorziening herwaardering gemeentelijke eigendommen.

De raad krijgt jaarlijks bij de begrotingsbehandeling een overzicht van de inzet op de voorziening. De huidige stand van de voorziening per ultimo 2019 bedraagt € 768.068

De voorziening wordt ingezet of valt vrij op het moment dat gronden / eigendommen een definitieve bestemming krijgen en de waardeverandering van het gemeentelijk eigendom definitief is. Bij de decemberactualisering 2019 zal op basis van geactualiseerde WOZ-waarden worden berekend welke aanvullende storting of onttrekking eventueel noodzakelijk is.

Ziekteverzuim / kosten inhuur

Binnen de organisatie is al langere tijd sprake van een hoog ziekteverzuim (ca 7%). Daar waar nodig moet, om de continuïteit van de werkzaamheden niet in gevaar te brengen, worden overgegaan tot de inhuur van externen bij verschillende afdelingen. Daarbij wordt selectief omgegaan met inzet van externe vervangers en wordt in iedere situatie eerst gekeken of er alternatieve oplossingen kunnen worden bedacht. Daar waar geen uitstel mogelijk is moet tot de inzet van externe krachten worden overgegaan. Afgelopen jaren is ca 44% van de middel- tot langdurig zieken vervangen.

Om beter grip te krijgen op het ziekteverzuim is het ziekteverzuimbeleid geactualiseerd, waarbij de focus met name is gelegd op het beïnvloedbare verzuim en versterking van de rol van het lijnmanagement bij de ziekteverzuimbegeleiding.

Naast het ziekteverzuim leidt ook de krapte op arbeidsmarkt ertoe dat vacatures moeilijker zijn in te vullen waardoor mogelijk inhuur van tijdelijk personeel noodzakelijk is.

Ter dekking van de hogere kosten inhuur is de stelpost inschakeling tijdelijke krachten vanaf 2019 verhoogd met € 300.000 naar ruim € 453.000. Dit bedrag zal voor 2019 niet toereikend zijn. Bij de begrotingsactualisering december 2019 zal een voorstel tot dekking (naar verwachting uit vacatureruimte) aan de raad worden voorgelegd.

Planschade

Er zijn thans geen verzoeken om toekenning van een vergoeding wegens planschade aanhangig bij ons college dan wel waarop in bezwaar of beroep moet worden beslist.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Per 1 januari 2016 zijn overheidslichamen, en daarmee ook gemeenten, belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. De nieuwe wet beoogt de activiteiten van de gemeente in de heffing te betrekken waarmee de gemeente deelneemt aan het economisch verkeer en in concurrentie treedt met de private sector. De gemeente is belastingplichtig voor zover zij een onderneming drijft.

De gemeente Huizen heeft geïnventariseerd welke activiteiten mogelijk als belastingplichtig zijn aan te merken. Een extern fiscaal adviseur heeft de uitkomsten van de gemeente getoetst op basis van wet en jurisprudentie. De conclusie van het onderzoek is dat het grondbedrijf van de gemeente mogelijk belastingplichtig is. Overige belastingplichtige activiteiten zijn niet vastgesteld.

Grondexploitaties

In 2018 is verlies genomen op de exploitatie van Keucheniusstraat-West, ondanks de verkoop van Keucheniusstraat 18 en 20. Met name als gevolg van deze verliesneming kan de belastinglast voor de grondexploitaties in de jaarrekening 2018 op nihil worden gesteld. Voor 2016 en 2017 was sprake van

een belastingplicht van respectievelijk €2 en €42. Net als bij de begroting 2019 is ook voor de begroting 2020 voorsnog de verwachting dat de belastinglast nihil zal zijn.

Overige activiteiten

Voor het merendeel van de activiteiten van de gemeente wordt niet voldaan aan de criteria van het fiscale ondernemerschap en is mogelijk een vrijstelling van toepassing. Een aantal activiteiten, dat voldoet aan meerdere criteria voor een belastingplicht, is momenteel verlieslatend, zoals de havenexploitatie. Voor de activiteit lijkbezorging kan mogelijk een positief resultaat ontstaan, waardoor in dat geval sprake zal zijn van belastingplicht. Het resultaat van deze activiteiten wordt in ieder geval gevolgd, omdat bij een structurele winst sprake zal zijn van een belastingplicht.

Bij de verhuur van vastgoed door de gemeente is geen sprake van een belastingplicht, omdat dit cluster gekwalificeerd wordt als passief vermogensbeheer. Dit is mede gebaseerd op onlangs gepubliceerde, interne richtlijnen van de Belastingdienst. Tevens is bij de verhuur van vastgoed geen winst te verwachten, zodat er geen sprake is van een belastingplicht.

Conclusie Vpb

De gemeente neemt het standpunt in dat geen sprake is van overige belastbare activiteiten anders dan het grondbedrijf. Op basis daarvan heeft de gemeente in de jaarrekeningen 2016 tot en met 2018 en de begroting 2019 geen rekening hoeven te houden met een belastinglast.

Ook voor de komende jaren zal het uitgangpunt zijn dat voor de Vpb geen belastinglast ontstaat. De realisatiecijfers en de feitelijke omstandigheden van 2020 zullen echter leidend zijn voor de werkelijke bepaling van de eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting in 2020. Mocht er sprake zijn van belastingplicht dan zal hiervan rapportage plaatsvinden via voorjaarsnota, begroting of decemberactualisering.

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente kan als volgt worden opgebouwd:

- Onbenutte belastingcapaciteit
- Budget voor onvoorziene uitgaven
- Vrije algemene reserves
- Stille reserves

■ Onbenutte belastingcapaciteit

○ OZB (artikel 12)	8.900.000	structureel
○ Afvalstoffenheffing	-	
○ Rioolheffing	-	
○ Begraafplaatsen	huidig tekort	
○ Markt	huidig tekort	
○ Leges	-	
○ Hondenbelasting	250.000	structureel
○ Toeristenbelasting	-	
○ Bestuurlijke boete	-	

■ Onvoorzien

	<u>315.000</u>	incidenteel
Totale weerstandscapaciteit uit exploitatie	9.465.000	

■ Reserves per 1-1-2020

○ Egalisatiereserve (vrije ruimte)	4.651.337	incidenteel
○ Reserve egalisatie schommeling algemene uitkering	4.303.327	incidenteel
○ Stille reserves	-	
Totale weerstandscapaciteit uit vermogen	<u>8.954.664</u>	

Totale weerstandscapaciteit	18.419.664	
------------------------------------	-------------------	--

Algemene reserve

Daarnaast kan ook de algemene reserve (€ 57,5 miljoen) als incidenteel weerstandsvermogen worden aangemerkt. Inzet hiervan leidt echter tot een last in de begroting van 2% van het benutte bedrag vanwege wegvallende renteopbrengsten. De algemene reserve is dus niet "rente-vrij". De inzet van de algemene reserve ter dekking van risico's is daarom op dit moment niet aan de orde.

Toelichting weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. Hiertoe wordt het maximaal toegestane tarief vergeleken met de tarieven van de gemeente Huizen. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het "redelijk peil" zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2019) is dit 0,1853% van de totale WOZ-waarde.

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van de gemeente een bepaald 'redelijk' peil moeten hebben om in aanmerking te komen voor een aanvullende uitkering en de gemeente moet zorgen dat de financiële situatie verbetert.

Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

- o de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
- o de rioolheffingen;
- o de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Huizen € 13,7 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 4,8 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit op een bedrag van € 8,9 miljoen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt voor de provincie in de monitoring steeds belangrijker.

De rioolheffingen en afvalstoffenheffingen moeten kostendekkend zijn. Dat is in Huizen het geval. De weerstandscapaciteit is daarom nihil.

De weerstandscapaciteit vanuit belastingexploitaties is beperkt. De meeste tarieven zijn kostendekkend of er is om politiek-bestuurlijke overwegingen gekozen voor marktconforme tarieven. Als er wettelijke tarieven zijn voorgeschreven, hebben deze uiteraard geen belastingcapaciteit.

Huizen kent geen hondenbelasting. Omdat deze wel zou kunnen worden ingevoerd, is er sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het opgenomen bedrag is op basis van de gemiddelde regionale tarieven.

Voor de toeristenbelasting is het beleid om eens in de vijf jaar te verhogen, waarbij de inflatie wordt ingehaald omdat anders onwerkbaar tarieven ontstaan. In 2017 is het tarief verhoogd voor de toeristenbelasting voor overnachtingen op campings. Voor hotels geldt een percentage van de overnachtingsprijs. Sinds de invoering in 2006 was dit dus de tweede verhoging.

Op basis van de gemiddelde regionale tarieven is er geen belastingcapaciteit.

Om de overlast in de openbare ruimte aan te pakken hanteert de gemeente Huizen sinds 1 januari 2009 de bestuurlijke strafbeschikking overlast. Hierbij legt de gemeente namens en onder verantwoordelijkheid van het OM (Openbaar Ministerie) strafrechtelijke boetes op. De proces-verbaal vergoedingen voor de handhavende taken door buitengewoon opsporingsambtenaren, welke vergoedingen overigens niet kostendekkend waren, zijn per 1 januari 2015 komen te vervallen door een bezuinigingsmaatregel van het Rijk.

De mogelijkheid bestaat voor een bestuurlijke boete te kiezen, zonder dat de baten daarvan naar het rijk verdwijnen. Omdat hiervoor zou kunnen worden gekozen is er sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Gevolg daarvan is dat de gemeente zelf het innen en afhandelen van de boetes moet verzorgen. De verwachting is dat de kosten daarvan niet opwegen tegen de opbrengsten.

Onvoorzien

In de begroting is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen. Dit wordt aangemerkt als incidentele weerstandscapaciteit. De post is met ingang van 2019 verhoogd met € 85.000 (naar € 315.000) in verband met de overheveling van de Integratie Uitkeringen sociaal domein naar de algemene uitkering gemeentefonds.

Reserves

In de gemeente Huizen wordt, volgens een bestendige gedragslijn, aan de egalisatiereserve, de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering en de reserve arbeidsvoorwaarden jaarlijks toevoegingen gedaan op basis van een disconteringspercentage van 2. Hierdoor zijn deze reserves "rentevrij" gemaakt en dus vrij aanwendbaar.

Bij de reserve arbeidsvoorwaarden gaat het echter om geblokkeerde middelen, daarom wordt deze reserve niet meegenomen als weerstandscapaciteit

Alle overige bestemmingsreserves zijn in principe niet vrij inzetbaar in geval van tegenvallers. Zo is bijvoorbeeld de reserve Sociaal Domein voor het afdekken van de risico's binnen het sociaal domein. Bij de berekening van het weerstandsvermogen worden de bestemmingsreserves niet meegenomen, tenzij de raad besluit dat de oorspronkelijke bestemming kan komen te vervallen.

Ook de algemene reserve behoort tot het weerstandsvermogen. Inzet hiervan leidt wel tot een last in de begroting van 2% van het benutte bedrag, aangezien de algemene reserve niet "rente-vrij" is. De inzet van de algemene reserve als weerstandsvermogen is op dit moment niet aan de orde.

De weerstandscapaciteit vanuit de reserves betreft op dit moment dus feitelijk de egalisatiereserve en de reserve egalisatie schommeling algemene uitkering.

Tegenover de egalisatiereserve staan openbare reserveringen en vertrouwelijke oormerkingen die nog niet budgettair vertaald zijn. Ook nog niet budgettair vertaald is de prognose van het verwachte eindresultaat van alle grondexploitaties (prognose begroting 2020).

Bij elk beslismoment bij bestemming van de egalisatiereserve wordt bezien of de vrije ruimte (nog) toereikend is.

Bij stille reserves is de marktwaarde van bezittingen hoger dan de boekwaarde. Stille reserves verhogen de weerstandscapaciteit. Met aanwezigheid van stille reserves wordt geen rekening gehouden.

Ratio weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Het geeft dus inzicht in hoe de vrij beschikbare middelen zich verhouden tot de financiële gevolgen van de eventuele risico's.

Voor de normering van het weerstandsvermogen wordt onderstaande waarderingstabel gehanteerd:

	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	>1,4 - < 2	Ruim voldoende
C	>1,0 - < 1,4	Voldoende
D	>0,8 - <1,0	Matig
E	>0,6 - <0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De gemeente Huizen hanteert het uitgangspunt dat het weerstandsvermogen tenminste "voldoende" moet zijn, ofwel een ratio van minimaal 1.

In onderstaande tabel wordt het aanwezige weerstandsvermogen afgezet tegen het benodigd weerstandsvermogen.

	Aanwezig weerstandsvermogen	Benodigd weerstandsvermogen	Ratio weerstandsvermogen	Beoordeling
Incidenteel	9.269.664	247.100	38	Uitstekend
Structureel	9.150.000	332.210	28	Uitstekend
Totaal	18.419.664	579.310	32	Uitstekend

De incidentele weerstandscapaciteit is 38 en de structurele 28. Dat is dus het aantal keren dat de benodigde weerstandscapaciteit past in de aanwezige weerstandscapaciteit. Omdat wellicht niet alle risico's zijn gekwantificeerd is het bedrag aan benodigde weerstandsvermogen in werkelijkheid wellicht hoger. Maar het verschil tussen aanwezig en benodigd weerstandsvermogen is dermate groot dat de niet gekwantificeerde risico's slechts een marginale invloed hebben op het beeld dat de gemeente Huizen beschikt over een meer dan uitstekend weerstandsvermogen.

Daarbij kan nog worden opgemerkt dat de algemene reserve van € 57,5 miljoen vooralsnog niet is meegerekend als incidenteel weerstandsvermogen.

Kengetallen financiële positie

De kengetallen zijn instrumenten om onderlinge verhoudingen tussen bepaalde (financiële) onderdelen van een begroting of een balans uit te drukken en helpen, in hun onderlinge samenhang, bij het verkrijgen van inzicht in de financiële positie van een gemeente. Daarmee geven deze kengetallen ook informatie over de weerbaarheid en wendbaarheid van de gemeentelijke begroting. De kengetallen zijn ook relevant bij de beoordeling of een gemeente in aanmerking komt voor een aanvullende uitkering.

Gemeenten zijn verplicht om de volgende kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing: netto schuldquote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Deze vijf kengetallen moeten in samenhang informatie geven over de financiële positie en over de weerbaarheid en wendbaarheid van de gemeente.

Op basis van normen van het Rijk zijn de kengetallen in te delen in 3 categorieën:

- categorie A: minst risicovol
- categorie B: gemiddeld risicovol
- categorie C: meest risicovol

	Normering Rijk		
	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote	< 90%	90-130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	< 90%	90-130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95-105%	> 105%

In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen van de gemeenten Huizen:

	Rek. 2018	Begr. 2019*	Begr. 2020	Begr. 2021	Begr. 2022	Begr. 2023
Netto schuldquote	-31%	-21%	-21%	-17%	-17%	-16%
Netto schuldquote gecorrigeerd	-81%	-74%	-78%	-75%	-74%	-72%
Solvabiliteitsratio	75%	77%	78%	76%	76%	75%
Structurele exploitatieruimte	-3%	-1,0%	-2,0%	-1,4%	-1,3%	-0,5%
Grondexploitatie	3%	-1,1%	2,6%	-1,9%	-1,0%	0%
Belastingcapaciteit	89%	93%	94%	98%	98%	97%

*Kengetallen begroting 2019 zijn zoals opgenomen in de primitieve begroting 2019

Toelichting financiële kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Ook wordt in beeld gebracht in hoeverre er sprake is van verstrekte leningen. Dit is relevant omdat er bij verstrekte leningen een risico bestaat dat deze niet worden terugbetaald. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Aangezien Huizen geen schulden heeft is sprake van een negatief percentage. Het percentage van -21% kan dus als “zeer goed” worden aangemerkt.

Netto schuldquote gecorrigeerd

Een oorzaak van een hoge schuldquote kan zijn dat veel van de geleende gelden doorgeleend worden. De rentelasten en aflossingen worden dan voldaan door de organisaties aan wie deze leningen zijn verstrekt. Om inzicht te krijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote gecorrigeerd met verstrekte leningen. Dit leidt tot de gecorrigeerde netto schuldquote. Deze geeft dus inzicht in het deel van de leningen waarvan de rentelasten en aflossingen drukken op de eigen organisatie. Doordat Huizen geen schulden heeft, maar juist uitleent aan met name andere gemeenten valt het gecorrigeerde percentage (-78%) nog gunstiger uit.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Huizen kan als zeer solvabel worden aangemerkt.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves gedeeld door de totale structurele baten en uitgedrukt in een percentage. Het kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor 2020 voldoet Huizen niet aan de norm. Ook de jaren daarna is geen sprake van een structureel sluitende begroting. Met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen zal minimaal in 2023 het begrotingsevenwicht hersteld zijn.

Grondexploitatie

De grondexploitatie is van belang voor de financiële positie van de gemeente, omdat de boekwaarde van de grond moet worden terugverdiend bij verkoop. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten exclusief mutaties van reserves. In totaliteit worden er, mede door dekking van de voorziening herwaardering gemeentelijke eigendommen, geen verliezen verwacht.

Belastingcapaciteit

De ruimte die een gemeente heeft om de belastingen te verhogen, kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten bestaan uit de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde. De woonlasten voor een meerpersoonshuishouden worden vergeleken met het landelijk gemiddelde. Cijfers worden jaarlijks gepubliceerd door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden van de Rijksuniversiteit van Groningen (Coelo). Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen. Met een percentage van 94% voor 2020 bevinden de Huizer woonlasten zich ruim onder het landelijk gemiddelde.

Tot slot voldoet Huizen aan de wettelijke renterisiconorm en kasgeldlimiet voor de financiering (zie hiervoor de paragraaf financiering bij deze begroting).

Oordeel

De hierboven vermelde indicatoren en normen zijn een grofmazig instrument om een uitspraak te kunnen doen over de financiële positie van een gemeente. Als een indicator onvoldoende scoort of meerdere jaren op rij verslechtert, kan dit aanleiding zijn om bij te sturen. De bovenstaande indicatoren ver-

houden zich echter “goed tot zeer goed” tot de normen, met uitzondering van de structurele begrotingsruimte waarvoor een pakket aan bezuinigingsmaatregelen wordt voorgesteld om minimaal met ingang van 2023 het evenwicht te herstellen.

In totaliteit beoordelen wij de weerstandscapaciteit dan ook als “zeer goed” op basis van de beschikbare structurele weerstandscapaciteit ten opzichte van de structurele begrotingspositie, waarin de gekwantificeerde risico's zijn opgenomen. Daarnaast kan worden beschikt over incidentele weerstandscapaciteit in de vorm van de vrije aanwendbare reserves, de post onvoorzien en over een buffer voor risicobeheer binnen de algemene reserve. Tevens heeft Huizen geen schulden, lage (woon)lasten en een goede reservepositie. De grondexploitaties zijn actueel en er worden, mede door inzet van de voorziening herwaardering gemeentelijke eigendommen, in totaliteit geen verliezen verwacht. De aanwezige reserves zijn voldoende voor het opvangen van de eventuele risico's.